

DABA-DABA

Rebolusyonaryong Pahayagan Pangmasa sa Panay

Tuig 34, Numero 6

Nobyembre-Disyembre 2011

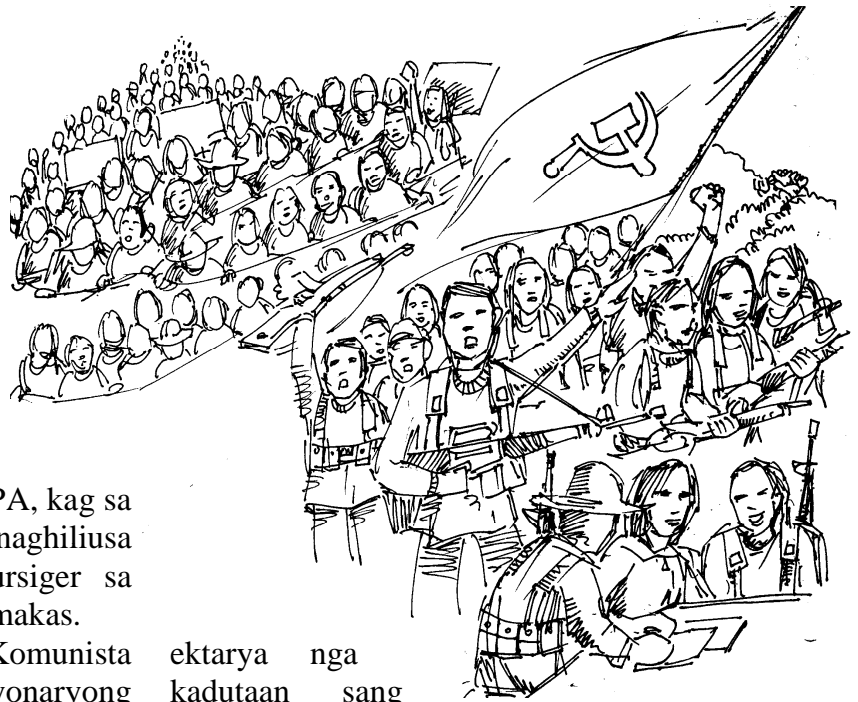
Ibuylo ang rebolusyonaryo nga paghimakas pakadto sa mas mataas nga halintang sang inaway banwa!

Pahayag sa Partido sa Rehiyon Panay Sa ika-43 nga Anibersaryo sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP)

Sa ika-43 nga kaadlawan sang Partido Komunista sang Pilipinas, nagapanginbulahan ang pangrehiyon nga organisasyon sang Partido sa Panay sa tanan nga mga kadre kag katapu sang Partido, sa mga Pulang kumander kag Pulang hangaway sang NPA, kag sa rebolusyonaryong masa nga hugot nga naghiliusa kag bug-os sa tagipusuon nga nagpursiger sa pagsulong sang rebolusyonaryong paghimakas.

Sa pagpamuno sang Partido Komunista sang Pilipinas, ginduso sang rebolusyonaryong kahublagan sa Panay ang paghimakas sa atubang sang mas mapaniplang kag mas masingki nga atake sang rehimeng US-Aquino kag 3ID/PA, kag nag-agom sang dugang nga mga kadalag-an bilang amot sa pungsudnon nga pagpanikasog sa pagpasaka sa lebel sang estratehikong depensiba pakadto sa estratehikong pagkapatas sa bilog nga Pilipinas.

Pagkapukan lang ang mapadulungan sang Rehimeng US-Aquino nga subong ginatay-og sang malawigan nga krisis pang-ekonomiya kag pangpulitika. Bangud ini sa pagsalig sang rehimen sa mga neoliberal nga polisiya sang agalon sini nga US, nga amo mismo ang nagtuga sang pangkalibutanon nga krisis sang kapitalismo halin 2008. Ang rehimen ang haligi kag direkta nga tagdepensa sang paghugakom sang linibu ka

ektarya nga kadutaan sang pamilyang Cojuangco-Aquino kag salaligan sang mga dalagku nga agalon nga mayduta.

Ang inutil kag puno sang korapsyon nga programa lang sang 4Ps ang solusyon sang rehimen sa kawawad-on sang palangabuhian kag lapnagon nga gutom. Tuyo sini nga magsalig ang mga tawo sa limos nga ihatag sang gubyrno. Upod sa ginpadaku nga pondo para sa militar kag bayad-utang, ang pondo sa 4Ps ang nagkaon sang pondo para sa pagpauswag sang produksyon, edukasyon, kag ikaayong-lawas. Kulabos kag inutil man ang pagsabat sini sa sunud-sunod nga mga kalamidad nga naghanot sa pumuluyo pareho sang pameste kag baha sa Panay.

Indi katingalahan nga madasig nga nagadamo ang pumuluyo nga hayag nga nagapamatuk sa mga polisiya kag pagdumala sang

nagaharing rehimen. Libu-libong pumuluyong Panayanon sa kasyudaran kag kaumhan ang naghulag subong nga tuig sa mga militante nga aksyon protesta kontra sa sige-sige nga pagtaas sa presyo sang langis, *budget cut* sa mga *state universities* kag mga kolehiyo, pribatisas-yon sang mga ospital, paglapas sa tawhanon nga kinamatarung, kag ang malapnagon nga *mining explorations*.

Talalupangdon sa tuig nga ini ang pag-ibwal sang hublag protesta sang linibu nga mga estudyante kag pamatan-on, ang duha ka adlaw nga paralisis tuga sang transport strike nga nag-embolber sang 10,000 ka salakyan, kag ang pinakadaku nga paghulag kag pagtililipon sang mga pumuluyong tumanduk agud pangapinan ang ila duta nga ginaagaw sang AFP.

Apang ang sabat sang rehimen US-Aquino sa mga pumuluyo nga nagareklamo amo ang pwersa militar sa balayon sang Oplan Bayahihan. Ang ini nga militarisasyon kag pagpresyur sa pumuluyo nag-ani sang ila kaakig kag nagtudlo sa ila nga mangin mas maisog sa pag-depensa sang ila mga tawha-non nga kinamatarung.

Militante kag malapnagon ang pagpamatok sang pumuluyo sa pilit nga pagte-ner sang mga Peace and Development Teams (PDT) kag *rolling station* sang militar bangud nagatuga ini sang huol kag katalagman sa ila, labi na sa mga kababainhan kag kabataan. Ginpakamalaut sang mga aktibista ang hayag nga pag-atake sa masmidya sa mga progresibo nga lider sang masa kag ang pagtanum sang mga ahente sang intelligence nga nagasurbeylans sa mga ligal nga progresibo nga organisasyon kag opisina.

Gani, padayon ang suporta kag nagadaku ang suporta sang masa sang Panay sa armadong rebolusyon. Napaslaw ang una nga tuig sang kontra-insurhensya nga programang Oplan Bayanihan sang rehimen Aquino sa Panay. Sa bilog nga rehiyon, wala sang ni isa ka prenteng gerilya nga nawasak, kundi ang tanan nga prente nagdugang pa gani sang mga sakop nga ginahulagan.

Napamunuan sang Partido ang paghim-os sang mga pang-ideolohiya kag pang-organisasyon nga pag-arangka para sa sunod nga halintang sang pagbuylo. Natukod ang mga makinarya kag sistema para sa mas madasig nga pagkonsolida kag pilo-pilo nga pagdugang sang rebolusyonaryong pwersa sa Partido, sa NPA kag sa baseng masa. Nakonsolida kag napataas ang lebel sang madamo nga mga organisasyong masa paagi sa kampanya sa edukasyon kag mga paghanas bilang paghanda sa mas malapnagon nga mga pangmasang paghulag para sa pagpataas sa lebel sang inaway banwa.

Bisan nagtum-ok ang rebolusyonaryong pwersa sa pag-areglo sang makinarya para sa sunod nga buylo, tayuyon gihapon nga nagdugang sang 10 porsyento ang mga rebolusyonaryong organisasyong masa kag katapuan sang Partido.

Padayon nga napamunuan sang mga sanga sang Partido sa lokalidad ang pag-andar sang mga grupo kag komiteng pang-

organisa sang mangunguma, kababainhan, pamatan-on kag mga bata. Nag-uswag ang paghulag sang mga lubos nga asosas-yon masa kag epektibo nga nahugpong ang mga pumuluyo sa baryo para sa mga rebolusyonaryo nga hilikuton labi na ang pagpauswag sang produksyon paagi sa pagbinuligay, mga proyekto nga sosyo-ekonomiko para sa kaayuhan sang pumuluyo, mga kampanya

3 *Daba-Daba*, Nobyembre-Disyembre 2011

sa edukasyon kag ikaayong-lawas, pagpaluntad sang kalinong kag katawhay, rebolusyonaryong arbitrasyon, pagsu-porta sa mga aktibidad sang NPA upod na ang pagdepensa sa mga organisasyon sa mga baryo nga gina-atake sang Oplan Bayanihan, kag pagrekluta sang nagapadamo nga mga katapu sang NPA.

Nagdaku sang neto nga 20 porsyento ang regular nga hangaway sang NPA samtang nagdugang man sang 18 porsyento ang mga pwersa sang milisya sang banwa. Nagtayuyon ang mga edukasyon kag treyning nga nakapasaka sa ikasarang kag kalidad sang mayorya sang pwersa, labi na ang tanan nga mga regular nga yunit.

Nakalunsar ang NPA sang 28 ka madinalag-on nga opensibang aksyon sa tanan nga probinsya sang Panay. Nagbulabog ini sa *keyhole tactics* ukon ang taktika sang pagkonsentrar sang atake sang militar sa duha ka mayor nga lugar. Pinakamalanog sa mga ini ang ambus sa kumand sang Bravo Coy, 61st IB sa Switch, Tapaz, Capiz kag ang ambus sa mga pwersa sang 12th IB sa Aningalan, San Remigio, Antique. Ang *command group* sang Bravo Coy napuruhan sa tunga sang ila kuno *secured* nga *national highway*, samtang ang isa ka tim sang kadre kag CAA napusa sa kilid sang ila *advanced command post* kag nakumpiskahan sang tatlo ka matag-as kalibre nga armas kag radio.

Handa na subong ang Partido Komunista sang Pilipinas para sa tanan nga bahin nga pagbuylo sa sunod nga tuig. Mayor nga mga hilikuton sang pagbuylo nga ini amo ang:

1. Padayon nga pagpaslaw sa Oplan Bayanihan paagi sa kumpre-hensibo nga pagsulong sang mga militar kag pulitikal nga kampanya. Tum-ok sini ang pag-pasingki kag pagpaikit sang mga taktikal nga opensiba sa bilog nga isla labi na ang may ani-hilatibo nga kinaiya nga makapatuhaw sang mas madamo nga armas. Indi pagtugutan nga maka-konsentrar ang kaaway sa pila lang ka lugar kag waskon ang mga kadalagan nga naagom na sang paghimakas sang masa.

2. Doble nga pagdaku sang Partido, NPA kag mga rebolusyonaryong organisasyon sang masa kag ang dugang nga rekisitos sini sa edukasyon, sandigan nga paghanas, pagdebelopar sang mga

kadre kag lider nga magapamuno sa igatukod nga mga bag-o nga mga organo, mga yunit kag mga organisasyon. Anihon nga magbuylog sa rebolusyon ang mga aktibista nga namuklat kag napanday sa malapnagon nga kahublagan masa, labi na ang mga estudyante kag pamatan-on. Buyukon sila nga libu-libu nga magbulig sa rebolusyonaryong hublag sa kaumhan bilang mga organisador sang masa ukon mga Pulang hangaway sang NPA.

3. Ang mas dalagku, mas madamo kag malap-nagon nga mga kampanyang masa sa kasyudaran kag kaumhan. Nagapanguna sa mga kampanya sa kaumhan ang pagpauswag sa produksyon, pagdepensa sa duta kontra sa militar kag sa mga minahan, kag pagbungkag sang mga abandonadong lupa sang mga dalagku nga agalon mayduta. Sa kasyudaran, mas militante pa gid nga ibuyagyag ang rehimeng US-Aquino, idenunsyar ang mga kontra-pumuluyo nga pulisiya kag magdemanda para sa kaayuhan sang masa.

Nagapanawagan ang Partido Komunista sa rehiyon Panay sa mga pumuluyong Panayanon nga kadungan sang pagsaulog sang aton mga kadalagan, mas hugton naton ang paghiliusa kag mas malaparan kag mapagsik nga batuan ang mapiguson nga rehimeng US-Aquino sining maabot nga tuig. Magasingki pa gid ang pag-atake sang Oplan Bayanihan sa rebolusyonaryong pwersa kag sa pumuluyo sang Panay. Magalala ang gutom, ang pagsaka sa presyo sang balaklon, kag pagdalasa sang mga kalamidad. Nagakinamog subong ang lain-lain nga mga sanga kag ahensya sang gubyerno, tanda sang nagalala nga krisis indi lang sa ekonomiya kundi asta sa pulitika, labi na kay nagapalapit ang eleksyon. Wala sang madangtan ang ila mga bilinangig kundi ang padayon nga pagluya sang nagaharing sistema sa kabilugan.

Masanag ang buwasdamlag sang pungsudnon-demokratiko nga rebolusyon. Preparado kag kumpyansado ang Partido nga magduso sang pagbuylo tubtob sa mas mataas nga halintang sang estratehikong pagkapatas sang inaway banwa.

Mabuhay ang pungsudnon demokratikong rebolusyon!

Mabuhay ang masang Pilipino!

Madinalag-on nga Kampanya Militar sang NPA

Tatlo ang patay sa ambus sang isa ka yunit sang NPA sa idalom sang Napoleon Tumagtang Command sa Nabagatnang Panay batuk sa 12thIB kag CAFGU sa Sityo Igbaklag, Brgy. Aningalan, San Remigio, Antique sadtong Disyembre 9 sang hapon.

Ang napatay amo si Cpl. Absalom Labitan, kumander sang ditatsment nga nahamtang sa amo nga barangay, kag sanday Julie Huayang and Vevencio Mutha nga mga katapu sang CAFGU.

Nakumpiska sang mga Pulang hangaway ang tatlo ka armas-- isa ka M16, isa ka M14 kag isa M-1 karbin, mga bala kag radio handset.

Kadalag-an sa mga TO sa tuig 2011

Halin sang katapusan nga bahin sang 2010 asta sining Disyembre, nag-abot sa 28 ka opensiba nga aksyon militar ang nalunsar sang NPA sa isla. Napatay diri ang anom ka kaaway kag 10 ang napilasan. Nag-atubang man sang tatlo ka dependsibang aksyon ang mga yunit sang NPA kag duha ka Pulang hangaway ang naghalad sang ila kabuhi.

Sa 28 ka opensiba sang NPA, apat diri ang mayor nga TO kon sa diin nakaagaw sang siyam (9) ka patented nga mga armas, lima (5) ka homemade shotgun, nagkalain-lain nga mga bala kag iban nga kagamitan militar. Kadam-an sang mga aksyon militar amo ang mga isnaying/harasment kag pagdis-arma.

Pinakaulihi sa apat ka TO amo ang natabo sa San Remigio, Antique. Ang nauna nga tatlo pa ka TO amo ang mga masunod:

- Pagdisarma sang yunit sang NPA sa idalom sang Jose Percival Estocada, Jr Command (JPEC) sa Sentral Panay sa armadong goons ni Roberto "Nonong" Palomar sa Marugo Mountain Resort, Sityo Marugo, Brgy San Antonio, Tapaz, Capiz sadtong Disyembre 14, 2010. Nakumpiska ang isa ka M16, isa ka garand, isa ka 9mm nga pistola, isa ka .45 kalibre nga pistola, mga *radio handset* kag iban pa nga mga kagamitan militar. Binulan antes pa man ining aksyon, gin-warningan na ang ining armadong goons nga mag-untat sa ila mga kontra-pumuluyo nga buluhaton.

- Pagdis-arma kay Maximino Bermudo Jr sang isa ka yunit sang NPA sa idalom sang Nonito Aguirre Command sa Nasidlangan nga Panay sadtong Agosto 27, 2011 sa Brgy. Sentro, Dao, Capiz. Ginkumpiska kay Bermudo ang isa ka *springfield*, isa ka riple nga .22 kalibre kag isa ka de-12 nga pugakhang. Nakuha man ang masobra 133 ka nanari-sari nga mga bala, mga magasin kag iban nga mga gamit militar. Si Bermudo imbolbado sa sindikato sa pagpangawat karbaw sa bahin sang Dumarao, Cuartero, Maayon kag Dao.
- Ang ikatlo natabo sadtong Agosto 28, sang gin-ambusan sang isa ka platum sang NPA sa idalom sang JPEC ang Command Group sang Baravo Coy sang 61stIB sadtong Agosto 28, 2011, nga sakay sa isa ka KM 450 sa lindero sang Brgy. Switch kag Brgy. Bagong Baryo, Tapaz, Capiz. Napilasan sa ambus sanday 1Lt Jose Dalida, CO sang Bravo Coy, 2Lt Lisbon Brawner, kag ang mga enlisted personnel nga sanday Pfc. Arman Gemorañon, Pfc. Marlo Gahum kag Cpl. Reynante Vicente. Si Pfc Marlo Gahum napatay nga wala makaabot sa ospital. Si Pfc. Rolly Plano dugang sa ila pilason sang nagbalintong ang reyo nga ginasakyan sang reinporsment sa Sityo Ambulong, Brgy. Malitbog, Tapaz.

Pagka-Septiyembre 5, isa naman ka engkwentro ang natabo sa Brgy. San Jose, Jaminan, Capiz. Napilasan si Pfc. Aspera sang 31stDRC nga nag-upod sa hot pursuit operations matapos ang ambus sadtong Agosto 28. Resulta sining opensiba, nakita sang 61stIB nga indi sila luwas sa ila ruta kag haywey. Gani nagrepusisyon ini kag nagpangudal sa bahin sang Dumalag, Capiz.

Kadalag-an tunga sang wala untat nga atake sang 3rdID

Ini nga mga kadalag-an naagum bangud sa suporta sang mga pumuluyo sa tunga sang wala untat nga operasyon militar sang 3rdID kag mga batalyon sini nga nakadeploy sa isla.

Madumduman nga sadtong Oktubre 2010 ginpadala diri ang strike batalyon sang 3rd ID nga amo ang 61stIB sa pagretraining. Pagka-Nobyembre, ginbulos ini sa 47thIB nga gindeploy sa Negros. Ang deployment sang 61st IB sa Panay paglikaw sini sa kriminalidad nga lakip ang pulitikal nga pagpatay kay Bayles sa Himamaylan, Neg. Occ. nga nagbuyagyag nga kahimuan sang tropa halin sa amo nga batalyon.

Ginpadala man sa Panay halin Negros ang 31st DRC. Gindugangan ang Panay bangud pinadala diri ang *strike* batalyon nga magluwas sa liwat nga paghanas sa ila, may pagpauswag man sa ila kagamitan militar. Makita nga mas madamo ini sang masinggan kag ang mga kolum nga

ginapakat sa pag-operasyon wala lang simple ginapamunuan sang sarhento kundi sang mga tenyente.

Sa mga batalyon sa isla, ang 82nd IB nakabenepisyo man sang abanse nga kagamitan militar pareho sang *trackers*, *night vision* kag *harris radio* nga halin sa Balance Piston Exercises sadtong 2010 upod sa mga upisyal sang US sa Camp Peralta, ang hedkwarters sang 3rdID.

Halin sang katapusan nga bunal sang OBL-2 sang 2010 asta sa pagpatuman sang Oplan Bayanihan subong, ang pwersa sang militar sa isla nagaabot sa duha ka regular nga batalyon sang 61stIB nga nadeploy sa Sentral Panay kag may pila ka yunit sini sa Nasidlangan nga Panay, 82nd IB nga nadeploy sa Nabagatnang Panay, mga elemento sang 12th IB nga nagapamuno sa mga ditatsment sang mga CAFGU pareho sa Nabagatnang Panay, ang bilog nga kumpanya sang 31stDRC kag mga pwersa sang Mobile Group sang PNP nga ginapahulag sa bahin sang Nasidlangan nga Panay.

Magluwas nga gin-mentinar ang *keyhole approach* sang militar sa tanan nga prenteng gerilya, nag-id-id ang combat operation, segi-segi man ang batalyon-kadaku nga operasyon sini, mas talalupangdon ang padihut sa Civil Military Operations (CMO). Wala nakabuylo ang CAFGU building sang kaaway bangud sang kampanya kontra-CAFGU, anti-militarisasyon kag hilikuton sa nyutralisasyon.#

Sustenido ang pagpamatuk sa pagpabuhin sa badyet sa serbisyo sosyal

Indi magnubo sa 600 ka mga istudyante halin sa nagkalain-lain nga pangpubiko kolehiyo kag unibersidad sa Iloilo City ang nagmartsa pakadto sa probinsyal nga kapitoyo sadtong Disyembre 9. Ginpasakupan ini sang mga istudyante halin sa West Visayas State University (WVSU), University of the Philippines-Visayas (UPV), kag Western Visayas College of Science and Technology (WVCST). Ila ginapamatukan ang pagbuhin sang badyet sa edukasyon kag iban nga serbisyo sosyal sa 2012 nga budyet nga ginaprobahan sang rehimeng Aquino.

Masobra man 500 ka mga istudyante ang nagsindi sang kandila sa misa sa Iloilo State College of Fisheries, kag may mga protesta man sa Guimaras State College kag Northern Iloilo State College.

Ang mga istudyante sa Aklan State Universtiy naglunsar sang kampanya sa petisyon. Nagsuksok naman sang itom nga T-shirt ang mga istudyante sa University of Antique bilang protesta nga ginsunod man sang WVSU *satellite campus* sa Calinog, Lambunao, Pototan kag Janiuay, tanan sa probinsya sang Iloilo.

Ini nga protesta nakadungan sa malaparan nga pagprotesta sang mga pamatan-on upod ang iban nga sektor sa lain-lain nga lugar sa pungsod batuk sa pagbuhin sang badyet sa serbisyo sosyal kag isyu kontra-kaimulon. Ang paghulag sang mga istudyante sa Luzon nagtingob sa Manila sa aksyon nga pag-okupar sang Mendiola halin pa sang Disyembre 6. Sa pihak sang brutal kag mabangis nga pagbungkag sang kapulisan, linibo sa gihapon ang nagtipon agud ipakita ang ila pagprotesta.

Pagka-Disyembre 10, adlaw sang Tawhanon nga Kinamatarung, nagtipon man sa Iloilo City ang masobra 1,000 ka raliyista sa probinsyal nga kapitolyo halin sa nagkalain-lain nga sektor sa syudad kag malapit nga kabanwahanan. Ginpamatukan nila ang padayon nga paglapak sang tawhanon nga kinamatarung, ang nagalala nga gutom kag mismo ang pagbuhin sa badyet sa serbisyo sosyal pabor sa pagpadaku sang badyet sa pagbayad sang utang kag gastos militar.

Sustenido nga pagprotesta

Antes pa man sini, halin pa sadtong Hulyo asta Septyembre 2011, linibo ka mga istudyante halin sa mga pangpubliko nga kolehiyo kag unibersidad, mga manunudlo, empleyado sang gubyrno kag iban nga mga imol nga sektor ang naglunsar sang protesta batuk sa pagbuhin sa badyet sa edukasyon kag iban nga serbisyo sosyal kapin sa ikaayong lawas.

Sa isa ka trilyon ka pisos nga badyet sa tuig 2012 sang rehimen, P23.6 bilyon lang ang gin-alokar para sa 110 ka pangpubliko nga kolehiyo kag unibersidad sa pungsod. Kulang ini sang mga P45 bilyon nga ginakinahanglan. Ang pagbuhin nga ini nagakahulugan nga mabuhinan sang P5.156 milyon ang badyet sang Northern Iloilo State College, ang Aklan State University sang P9.151 milyon, kag ang Guimaras State College sang P38,000. Mabuhinan man sang WVCST sang P3.164 milyon kag ang WVSU sang P3.761 milyon. Apektado ang UPV sa kabilugan nga P208 milyon nga buhin sa kabug-usan nga badyet sang UP.

Bangud sini, linibo ka istudyante ang naggwa sa ila mga iskwelahan sa pagprotesta kag

iban pa nga porma sang pagpamatuk halin pa sadtong Hulyo. Resulta sini, napilitan ang rehimen nga dugangan sang P323 milyones ang badyet para sa mga pangpubliko nga kolehiyo kag P200 milyon para sa bilog nga Unibersidad sang Pilipinas (UP). Pero sa gihapon, kulang ini sa P45 bilyones nga ginakinahanglan para sa dugang nga mga hulot-klasehan, pulungkuan, sweldo sang mga titser kag mga libro. Gani nagapadayon kag nagalapat asta subong ang mga protesta.

Ang badyet sa ikaayong lawas nagaabot lang sa mga P42 bilyon ukon katumbas sa P1.20 kada Pilipino kada adlaw. Pero ang badyet sa pagbayad sa IMF-WB sa interes sa utang nagaabot sa P739 bilyon kag ang badyet sa militar nagaabot sa mga P113 bilyon. Ginpataasan man ang badyet halin sa P21 bilyones pakadto sa P39 bilyones para sa mapaniplang nga programa sa “4Ps” nga wala man tanan nagatupa sa mga imol bangud sang madamo nga korapsyon kag anomaliya.

Ginademanda sang sektor sa ikaayong lawas nga mapataasan ang badyet sa ikaayong lawas sa P90 bilyon. Kulang kaayo ang badyet sa ikaayong lawas nga gin-alokar sang rehimen. Ang mga ospital sa Rehiyon 6 ginakulang sang mga kwarto kag hiligdaan. Sa Antique, isa ka hiligdaan lang ang ara para sa 2,115 ka pasyente; sa Aklan, isa ka katre sa kada 1,405; sa Capiz, isa ka katre sa kada 1,390. Ang istandard sang Department of Health amo ang isa ka katre sa 1,000 ka pasyente.

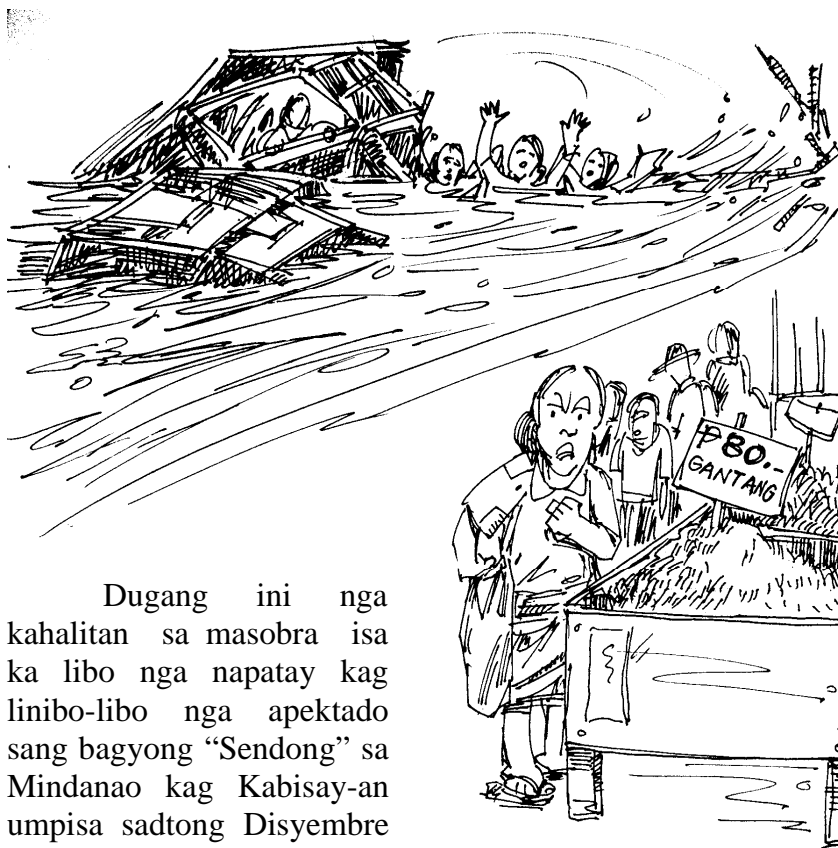
Ang kakulang sa badyet nagatulod sa mga iswelahan kag mga ospital sa pribatisasyon kag pagnegosyo. Ang West Visayas Medical Center sa Iloilo City kag ang San Joaquin Municipal Hospital ginatarget sa pribatisasyon. Gani, mas magadamo pa gid ang indi maserbisyuhan nga mga imol nga indi makasarang sang mataas nga balayran sa mga ospital kag mga bulong. Kapin pa nga subong padayon ang mga kaso sang dengue

kag iban nga pamalatian sa kaprobinsyahanan ilabi na sa pagkulpa sang mga kalamidad. Sining Disyembre lang, ginreport nga may 255 ka mga kaso sang dengue sa Aklan.

Padayon nga magalapad pa ang mga protesta sang pumuluyo lakip na ang hawot-hawot nga ayuda sang rehimen sa sunod-sunod nga mga kalamidad sa pungsod kag Panay.

Daku ang salabton sang rehimen sa paglala sang pag-antus sang pumuluyo sa mga kalamidad

May 53,455 ka pumuluyo ukon 10,592 ka pamilya sa 12 ka kaprobinsyahanan sa bilog nga Kabisay-an kag Mindanao ang apektado sa pag-inulan, pagbinaha kag mga landslides sa nagluntad nga *low pressure* sadtong panahon sang paskwa. Ini suno sa datus sang gubyrno mismo.

Dugang ini nga kahalitan sa masobra isa ka libo nga napatay kag linibo-libo nga apektado sang bagyong “Sendong” sa Mindanao kag Kabisay-an umpisa sadtong Disyembre 17.

Sa Panay, halin pa sadtong Nobyembre 18, 2011, may 12 ka kabanwahanan sa Capiz ang inigo sang *flash flood* nga nag-apekto sa 1,451 ka

pamilya halin sa 100 ka mga barangay. Inigo man sining pagbinaha ang 10 ka kabanwahanan sa Aklan. Resulta sini, gin-anod ang mga tanom ukon sab-og para sa *second cropping* sang mga mangunguma sa bahin sang Capiz kag Aklan, samtang inigo man ang pila ka nabilin nga alanyon sa *first cropping* pareho sa Balete, Banga kag

Altavas. Nagpalala ini sang sitwasyon sang mga mangunguma nga antes pa man, inigo sang bagyong “Ramon” sadtong tunga-tunga sang tuig nga nag-apekto mga 5,535 ektaryas sa 11 ka kabanwahanan sang Capiz.

Samtang sa nabagatnan sang Panay, sadtong Agosto 27 sining tuig, inigo sang bagyong “Mina” ang Oton, Miag-ao, Leon, Tubungan sa probinsya sang Iloilo kag Hamtic, Antique. Suno sa gubyrno mismo, 20,061 ka pumuluyo ukon mga 3,359 ka pamilya ang apektado sang mga *landslide* kag may mga pamalay nga lubos nga nasamad kag madamo sang nagbakwet.

Pagka-Septyembre 27, tumupa naman ang bagyong “Pedring”. Nagluntad naman ang pagbaha-baha kag buhawi nga nagdislokar sang madamo nga pamilya sa lima ka munisipalidad sang Iloilo lakip sa bahin sang Iloilo City. Natumba ang mga poste sang elektrisidad kag nadulaan sang kuryente ang

kadam-an nga lugar sa probinsya kag syudad sang Iloilo.

Sining pinakaulihi nga bagyong “Sendong” kag nagsunod nga pag-inulan dala sang low pressure sining ikaduha nga katunga sang Disyembre 2011, labi nga apektado ang Capiz kag Aklan. Pasulit-sulit nga binaha ang apat ka kabanwahanan sang Capiz—sa bahin sang Sigma, Panit-an, Panay, Pontevedra kag Dao. Samtang may baha man sa Kalibo kag may landslide sa Banga, Aklan.

Malala na nga daan ang krisis sa kabuhian, labi pa gid nga nagalala ang pag-antus sang pumuluyo dala sang kahalitan sang kalamidad.

Pagkainutil sang rehimeng Aquino-2

Binilyon ang kahalitan sa imprastruktura, produksyon kag propyedad sang pumuluyo luwas pa sa kabuhi nga nawasi kag wala ini untat kada tuig. Suno mismo sa Office of Civil Defense sang gubyerno, may kasarangan nga P10 bilyon asta P15 bilyon ang kahalitan sa ekonomya kada tuig dala sang mga kalamidad. Apang wala sang makahuluga nga tikang ang rehimen paano ini

handaan kag atubangon agud mapahagan-hagan ang pag-antus sang pumuluyo.

Ginareklamo na sang madamo nga sektor ang pagpatumbaya kag pagkainutil sang rehimen sa paghanda, pag-ayuda kag pagrehabilitar sa panahon sang mga kalamidad. Sining ulihi, ginalimitahan sini ang paggamit sang P5 bilyon nga pundo sa kalamidad para sa tuig 2011. Mayormente gamiton lang kuno ini sang National Disaster Risk Reduction and Management Council sa aktwal nga kalamidad indi para sa paghanda sang relokasyon, pagkay-o sang mga pasilidad para sa mga biktima sang bagyong “Sendong”.

Ang masakit pa kay ginabasol sang rehimen ang mga pumuluyo sa ila nadangtan bagyong “Sendong”. Pero ang mga pumuluyo kapin sa Mindanao, makapamatuod nga wala man gani sila ginpatundaan kag ginpaebakwet. Ginapasibangud man sang rehimen ang kalamidad nga dala sang pagbag-o sang panahon, pero padayon man sini ang pagpatuman sang mga proyekto nga nagapalala sa krisis sa klima kag kapalibutan. Padayon ang Mining Act of 1995 kag pagpatukod sang dam pareho sa Suba sang Jalaur nga makahalit sa kapalibutan kag sa pumuluyo.

Padayon nga pamatukan sang pumuluyo kag Tumanduk ang makahalalit nga Dam sa Suba sang Jalaur

Sa masunod nga bulan, Enero 2012, maumpisa na ang pagpatukod Jalaur River Multi-Purpose Project Phase II (JRMP II) sa Suba sang Jalaur, Calinog, Iloilo. Ini ang pinakadaku nga dam sa gwa sang Luzon. Nakuha na sang National Irrigation Administration (NIA), Region 6 ang P350 milyon agud umpisahan na ini. Ang proyekto may kabilugan nga P11.2 bilyon nga badyet kag ginasigahum nga makumpleto antes matapos ang termino ni Aquino sa 2016.

Ang JRMP II may duha ka hugnat—ang una ang pagtukod sang Jalaur-Alibunan nga mga dam kag mga kaangut nga imprastruktura sini; kag ikaduha, ang pagtukod na sang power plant.

Ang proyekto ginakabig sang gubyerno nga sentro sang pagpauswag sang bilog nga rehiyon sa

kolaborasyon sang gubyernong South Korea paagi sa Export-Import Bank of Korea nga nagkomiter sa pagpautang sang P8.96 bilyon sa gubyerno. Ang nabilin nga P2.2 bilyon ang magahalin sa pungsodnon nga badyet.

Apang ang mga pumuluyo kag Tumanduk sa bahin sang Sentral Panay nagpulisyon sang pagpamatuk sini sa ila Ika-8 nga Asembleya nga ginhiwat sadtong katapusan nga simana sang Oktubre 2011.

Ang basehan sang ila pagpamatuk amo ang dislokasyon sang ila pangabuhian, ang kalalat-an nga dalhon sini. Ini kapin subong nga masami na ang pagluntad sang bagyo, baha, kag mga *landslide*. (*Basahon ang Daba-daba setyembre nga isyu para sa detalye sang ini nga proyekto*).